Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság

Semmelweis Ignác Bölcsőde

Szakmai programja

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék 2
INTÉZMÉNYI ADATOK 5
1. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői 6
1.1 Az ellátandó terület 7
1.2 Ellátandó célcsoport 7
2 A bölcsődei szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei: 8
2.1 Küldetésnyilatkozatunk: 9
2.1.1 Pedagógiai szemléletünk: 9
2.1.2 Gyermekképünk: 9
2.1.3 Kisgyermeknevelői képünk: 9
2.1.4 Bölcsődeképünk: 10
2.2 Szakmai célok: 11
2.3 Bölcsődei nevelés feladatai: 11
2.3.1 Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása 11
2.3.2 Érzelmi fejlődés, és szocializáció 12
2.3.3 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése 12
2.4 Bölcsődei nevelés- gondozás alapelvei: 13
2.4.1 A család rendszerszemléletű megközelítése 13
2.4.2 A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása 13
2.4.3 A családi nevelés elsődlegességének tisztelete 13
2.4.4 A kisgyermeki személyiség tisztelete 13
2.4.5 A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe 13
2.4.6 A biztonság és stabilitás megteremtése 14
2.4.7 A fokozatosság megvalósítása 14
2.4.8 Az egyéni bánásmód érvényesítése 14
2.4.9 Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége 14
2.4.10 A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása 14
3 A feladatellátáshoz kapcsolódó kapacitások 15
3.1 Személyi feltételek: 15
3.2 Tárgyi feltételek: 16
4 A bölcsődei nevelés gondozás főbb helyzetei 17

4.1 •Gondozás 17
4.2 Gondozás szervezése, gondozási műveletek 18
4.2.1 Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés, WC használat 18
4.2.2 Mosakodás 18
4.2.3 Öltözködés 18
4.2.4 Étkezés 18
4.2.5 Levegőzés 19
4.2.6 Alvás, pihenés 19
4.3 •Játék 19
4.4 Mondóka, zene 19
4.5 •Vers, mese 20
4.6 •Alkotó tevékenységek 20
4.7 •Mozgás 20
4.8 •Tanulás 21
5 Gondozási- nevelési feladatok a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása esetén 21
6 Feladatellátás szakmai tartalma, módja 22
6.1 Gyermekcsoportok szervezése 22
6.2 Szülővel történő fokozatos beszoktatás 23
6.3 Saját „kisgyermeknevelő” rendszer 23
6.4 Napirend 23
7 Az ellátás igénybevételének a módja 24
7.1 Tájékoztatás módjai 24
7.2 Bölcsődei felvétel 24
8 Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja: 26
8.1 A bölcsőde kapcsolata szakmán belül 26
8.2 Kapcsolat a szülőkkel 26
8.2.1 Egyéni kapcsolattartási formák: 26
8.2.2 Csoportos kapcsolattartási formák: 26
8.2.3 Családlátogatás: 27
8.2.4 Szülőcsoportos beszélgetések 27
8.2.5 Szervezett programok 27
8.3 Egyéb kapcsolatok: 28
9 Dokumentáció 28
10 Minőségbiztosítás 30
10.1 Képzés, továbbképzés 31
11 Érdekképviselet 32

11.1 Ellátottak jogainak a védelme. 32
11.2 Gyermekvédelem a bölcsődében 33
11.3 A személyes gondoskodást végző személyek jogainak a védelme. 33
12 Alaptevékenységen kívüli kiegészítő szolgáltatás 35
12.1 Időszakos gyermek felügyelet (Játszó ház) 35
12.2 Napközbeni Gyermekfelügyelet 36
12.3 Sószoba 41
13 Jogszabályi háttér 42

INTÉZMÉNYI ADATOK

Fenntartó neve, székhelye:	Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata
	3300 Eger, Dobó tér 2.
Intézmény neve és székhelye:	Gyermekjóléti és Bölcsődei Igazgatóság
	3300 Eger, Arany János út 20/A
Telephely:	Semmelweis Ignác Bölcsőde
	3300 Eger, Vízimolnárút 1-3.
Bölcsőde elérhetőségei:	
Telefon:	36/412-976
Mobiltelefon:	06 30/749 5298
E-mail:	semmelweisbolcsode@gyermekjoleteger.hu
Nyitvatartási ideje:	**6^{00} – 17^{00}**
	Hétfő – Péntek
Férőhelyszáma:	82 fő
Intézmény ellátás típusa:	Bölcsőde
Ellátási területe:	Eger Megyei Jogú Város közigazgatási területe
A programért felelős:	Bölcsődevezető
	Mirkovszki Anikó

Intézmény telephelyei

1. Montessori Bölcsőde Eger, Arany János utca 20/a.
2. Dobó Katica Bölcsőde és Családi Bölcsőde Hálózat Eger, Ifjúság u. 9.
3. Családi Bölcsőde Eger, Mocsáry L. u. 1.
4. Családi Bölcsőde Eger, Tittel Pál u. 8.
5. **Semmelweis Ignác Bölcsőde Eger, Vízimolnár u. 1-3**.
6. Cecey Éva Bölcsőde Eger, Tittel Pál u. 8.

7. Családok Átmeneti Otthona és Helyettes Szülők Eger, Mocsáry L. u. 1.
8. Egri Mlinkó István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium (főzőkonyha) Eger, Klapka György u. 10.
9. Egri Szalaparti Egységes Gyógypedagógiai Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola és Kollégium (főzőkonyha) Eger, Szalapart utca 8.
10. Család- és Gyermekjóléti Központ Eger, Mindszenty Gedeon u. 1
11. Család- és Gyermekjóléti Központ Eger, Szvorényi út 50/A.
12. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Belvárosi Csoportja Eger, Pacsirta u. 10.
13. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Felsővárosi Csoportja Eger, Kallómalom u. 88.
14. Család- és Gyermekjóléti Központ Szalai Közösségi Ház Eger, Árnyékszala u. 42.

1. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Eger Megyei Jogú Város az Észak-Magyarország- régióban az Eger-patak völgyében, a Bükk-vidék délnyugati szélén terül el.

A 2020-as év statisztikai adata szerint népessége 52660 fő.

A város és az itt élők kulturális életét színházak és mozik színesítik, különböző fesztiváloknak ad otthont térségünk. A turizmus jelentős szerepet játszik Eger életében, hiszen számos műemlék és múzeum található városunkban.

A dinamikusan fejlődő magyar városok közé tartozik. Az elmúlt évtizedekben utak épültek, és velük párhuzamosan az ipari park jelentősége is nőtt, számos bevásárlóközpont létesült.Az Északi városrészben található az északi iparterület, továbbá kereskedelmi központ alakult ki a multinacionális áruházak idetelepülésével.

Az egri borvidék központjaként a legjelentősebb magyar borvárosok közé tartozik, az egri bikavér külföldön is ismert és elismert borfajta. A gazdasági területek között az Egri

Csillagok, az Egervin borászati komplexumai, illetve számos kisebb pincészet borászata van jelen ezen a területen.

2016- tól Eger egyetemi város, az itt működő Eszterházy Károly Egyetemnek köszönhetően. Ebben az oktatási intézményben 2009–ben kapott helyet a diplomát adó csecsemő és kisgyermeknevelői képzés is.

Eger országos szinten is diákvárosnak számít.

Az iskolák és a munkalehetőségek vonzásában számos fiatal telepedett le városunkban, alapított családot.

1.1 Az ellátandó terület

A Semmelweis Ignác Bölcsőde, Eger felsővárosi részén található.A lakosság több mint 1/3-a él ezen a területen.A városrészben található 2 általános iskola, öt óvoda, és három középiskola.Ez a városrész ad helyet az Egri szalaparti Egymi és Kollégiumnak is, ahová a tanulási- és magatartási zavarokkal küzdő gyermekek tanulnak.A városrész intézményeit tekintve az iskolákon kívül még helyet kapott a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Felsővárosi csoportja, a Szalai Közösségi ház, illetve Az Egri Szociális Szolgáltató Intézmény Felsőváros Gondozási Központja.Itt az idősek nappali ellátása folyik.

Ezen a periférián magasnak mondható a roma és hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

Az intézményünk 1981-ben épült, amelynek egyik szárnyába a Gyermeklánc Tagóvoda működik.

A bölcsőde autóbusszal, gépjárművel könnyen megközelíthető. Szomszédságában a „ fiatalok” háza” található ahonnan nagyon sok kisgyermek jár az intézményünkbe.

A bölcsőde 82 férőhelyen, 3 gondozási egységben 6 csoportszobájában látja el a gyermekeket. A bölcsőde üzemeltetése szerint folyamatosan működő napos bölcsőde. Az igényeket figyelembe véve hétfőtől- péntekig reggel 6 órától, 17 óráig tart nyitva. Az alapellátáson kívüli szolgáltatással is rendelkezik. Az emeleti részen a KINCS-Ő játszó csoport, alternatív ellátási formaként működik. A bölcsőde keretein belül Napközbeni Gyermekfelügyeletet biztosítunk a városban élő gyermekes családok részére.

1.2 Ellátandó célcsoport

A kisgyermekek, így a három éven aluliak napközbeni ellátásának biztosítását a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg, amely keretében a területükön élő gyermekek napközbeni ellátásának megszervezését vagy máshol

igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutását különböző formában kell biztosítani. Egyre nagyobb igény mutatkozik az általunk nyújtott szolgáltatások iránt. Fontossá vált a gyermekek magas színvonalú, a település és a családok igényeit, szükségleteit, lehetőségeit kielégítő formában megvalósuló napközbeni ellátás. Az ellátási formák mellett az is fontos tényező, hogy mekkora az igény a három éven aluli kisgyermekek ellátására. Statisztikai adatok alapján is jól látszik, hogy évről évre folyamatosan növekvő tendenciát mutat a bölcsődébe kerülő gyermekek száma. Ez mindenképpen a családok munkaerő piacra való bejutását, a munkához való jutását mutatja. A GYED- extra bevezetésével is bővült az ellátottak köre, főleg a 2 év alatti gyermekek száma növekedett meg az elmúlt évben. A szociálisan rászoruló hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya itt a legnagyobb a városban. Sok egyedülálló szülő kéri a bölcsődei ellátást. Bölcsődénk vállalja a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését- gondozását 6 éves korig. Az ő számuk is megnövekedett az évek során.

2 A bölcsődei szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei:

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a családban nevelkedő 20 hetes- 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését, gondozását biztosítja.

A bölcsőde működését meghatározó jogszabályok:

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról

15/1998.(IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.

A Semmelweis Ignác Bölcsőde jelen szakmai program szerint dolgozik, amely összhangban van a Bölcsődei Nevelés- Gondozás Országos Alapprogramjával, hatályos jogszabályokkal, szakmából fakadó etikai elvárásokkal, a kisgyermekek ellátásával kapcsolatos szemlélettel. Szükség szerint igazodik a helyi sajátosságokhoz, és a Fenntartó elvárásaihoz.

„Minden nevelési színtér annyit ér, amennyire megfelel azoknak, akikért létrehozták”

2.1 Küldetésnyilatkozatunk:

2.1.1 Pedagógiai szemléletünk:

Ebben az életkorban a családokból hozott minta a legmeghatározóbb, ez áll az elsődleges helyen, ezért ennek tiszteletben tartása elengedhetetlen. A bölcsődei nevelésnek ezt kell kiegészítenie és támogatnia, biztosítva ezzel a gyermekek fizikai emocionális és szociális szükségleteinek teljes mértékben való kielégítését.

Célunk a családokkal együttműködve a fejlődés elősegítése értelmi- és érzelmi intelligencia területén egyaránt. Ennek a tevékenységnek a fókuszában a gyermekek feltétel nélküli szerette és tisztelete és elfogadása áll. Fontos a szeret teljes családias légkör és a megfelelő környezet megtemetése, hogy a kisgyermek saját képességei szerint fejlődhessen és megtapasztalhassa az önfeledt játék és élményszerzés örömét. .Ez által gyarapszik a képzelete, fantáziája, mely remek alapokat ad a későbbi kreatív gondolkodás kialakulásához.

Fontos szerepet tölt be az életkori sajátosságaiknak figyelembe vétele, ez által az egészséges, harmonikus értelmi, érzelmi és testi fejlődének a biztosítása.

2.1.2 Gyermekképünk:

Minden kisgyermek más, külön-külön személyiség és a maga ütemében fejlődik. Alapvető tevékenysége a játék, melynek révén felfedezi az őt körülvevő világot, tapasztalatokat ismereteket szerez. A gyermek természetéből, életkorából adódóan érdeklődő kíváncsi, felfedezésvágy fűti. Mindez elengedhetetlen feltétele a megismerési folyamatoknak.

A kisgyermekek számára biztonságot nyújtó állandóságot a saját kisgyermek nevelői rendszer, a szakmai szempontokat figyelembe véve kialakított gondozási sorrend, és a jól átgondolt napirend. Mivel a gyermek a játék révén tanul, ezért számukra biztosítva van a szeret teljes biztonságos légkör, és a támogató, biztató magatartás révén ösztönözve van a szabad játékra, alkotó tevékenységre. Anyanyelvi fejlődését a mondókák, dalok segítik.

2.1.3 Kisgyermeknevelői képünk:

A kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. Tevékenysége középpontjában a kisgyermek lelki testi és szellemi fejlődésének támogatása áll a spontán érés támogatása és a játékba ágyazott ismeretszerzés eszközein keresztül.

Felismerik a gyermekek szükségleteit, megfigyelései által hozzájárul a spontán érés támogatásához.

Személyiségének fő jegyei, nyugodt derűs, elfogadó-engedékeny, mindemellett következetes is. Biztonságot nyújtó kapcsolatot alakít ki a gyermekekkel, szülőkkel történő kommunikációja határozott, kedves segítőkész.

Minden gondozási folyamat közben nevel is, de a nevelői munka nem áll meg a gondozásnál. Gondozás közben a gyermekkel kommunikációja folyamatos, mozdulatai határozottak, magabiztosak, de gyengédek.

Támogatja a kisgyermek önállóságra való törekvéseit és személyiségének kibontakozását. Spontán nevelési igényű gyermek esetén a szakemberrel és szülővel együttműködve részt vesz a korai fejlesztésben, munkájával hozzájárul a fejlesztés eredményességéhez.

Munkájára és önmagára igényes. Nyomon követi és alkalmazza a módszertani ajánlásokat. Szakmai fejlődésének elősegítésére tanfolyamokon és továbbképzéseken vesz részt, az ott tanultakat képes munkájába átültetni és alkalmazni.

2.1.4 Bölcsődeképünk:

Családbarát intézményként fontosnak tartjuk a bölcsőde nyitottságát, a családdal való együttműködést. Közös programok szervezésénél is figyelembe vesszük az egészséges életmódra nevelést, un.” Egészségnapot” tartunk játékos, mozgásos vetélkedőkkel, ételkóstolással egybekötve. A hétköznapokban is nagy gondot fordítunk a gyermekek egészségvédelmére, az egészséges életmód kialakítására, és fenntartására. Az egészségneveléshez hozzátartozik a korszerű táplálkozás, a megfelelő kalória és ásványi anyag bejuttatása a gyermek szervezetébe. Már az előző években is törekedtünk az egészséges táplálást előtérbe helyezni, ez a 2021-es évben még inkább előtérbe került. A heti gyümölcsnapot szeretnénk annyiban módosítani, hogy akár a hét minden napján az évszaknak megfelelő gyümölccsel, zöldséggel lássuk el a bölcsődés gyermekeinket. A kisgyermeknevelőkkel egyetértésben a gyermekeink ne csak szilárd halmazállapotban ismerjék a gyümölcsöket, zöldségeket, hanem ivólé vagy sűrítmény formájában is. A közös gyümölcspép készítésekor turmixoláskor (akár a csoportszobákban is) lehetőséget ad a kisgyermeknevelőknek a nevelői magatartásuk kinyilatkoztatására, illetve a gyermekek megláthatják a gyümölcs felhasználását kicsit másképpen. Ezt a tevékenységet továbbra is szeretnénk a napirendbe ágyazottan végrehajtani. A csoportok váltott időszakban a só szobában töltik a napirend egy részét. Lehetőség szerint kb. 20-25 percet „só homokoznak „a

gyermekek. Főleg a téli időszakban van nagy jelentősége a só szoba használatának. Az egészség hét nem csak a só szobában eltöltött időre vonatkozik, hiszen a bölcsőde rendelkezésére áll egy tornaszoba is az emeleten. A só szobával szemben található így biztosított az átjárhatóság. A tornaszobában nagy mozgást fejlesztő eszközöket vásároltunk, hiszen fontosnak tartjuk a gyermekek mozgását, hogy legyen nekik lehetőségük a mozgásra akkor is, ha az udvarra nem tudnak kimenni. A tornaszobában bukfencszőnyeg, trambulin, nagyhenger és sok más egyéb várja a gyermekeinket. Természetesen, ha az idő megfelelő az udvaron való tartózkodást is fontosnak tartjuk.

A ránk bízott gyermekek értelmi, érzelmi fejlődése ebben a korban a legintenzívebb, tehát nem mindegy, hogy mit és hogyan közvetítünk számukra.

2.2 Szakmai célok:

A bölcsőde- család-szülő- kisgyermeknevelő kapcsolat erősítése a munkánkban fontos és elsődleges. A családias légkör kialakításával, vidám, egyénre szabott neveléssel- gondozással szeretnénk minden kisgyermeknek derűs életet biztosítani.

Célunk, hogy minden kisgyermek zavartalanul fejlődjön, a készségek, és szokások, önállósági törekvések kialakuljanak náluk. Fontosnak tartjuk, a gyermek fejlettségéhez, igényeihez igazodó pozitív tenni akarást. Célunk a minőségi nevelés- gondozás, hogy garantálni tudjuk a szülő számára a gyermeke egészséges testi- lelki fejlődését.

2.3 Bölcsődei nevelés feladatai:

A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Ahhoz hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ szükséges. Alapvető fontosságú a kölcsönös tájékoztatás.

Az itt kapott indirekt megerősítések pozitív irányba befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

2.3.1 Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A bölcsődei nevelés gondozás terén nagy gondot fordítunk. a gyermekek egészségvédelmére és az egészséges életmód kialakítására, és fenntartására. Ennek egyik alapvető feltétele a biztonságos környezet megteremtése. Az egészségneveléshez hozzátartozik a korszerű táplálkozás, a megfelelő kalória, és ásványi anyag bejuttatása a gyermek szervezetébe. Kiemelten kezeljük a gyermekek környezettudatos, egészséges életmódra nevelését rendszeres

mozgással, mozgásos mondókákkal, szabadban történő altatással. A gyermekek egészségének megőrzésére a bölcsődénk rendelkezik só szobával és torna szobával is.

2.3.2 Érzelmi fejlődés, és szocializáció

Meleg, szeretetteljes, barátságos légkör biztosítósítunk, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségeket csökkenteni próbáljuk.(fokozatos szülővel történő beszoktatás)

Ahhoz, hogy a kisgyermek a bölcsődében jól érezze magát, jól fejlődjön, az érzelmi biztonság megélése szükséges nevelője és közte.

Az egészséges Én fejlődésének segítésébe tartozik, az is, hogy ő az, akinek ebben része van, ő az, aki segítséget kap, megélheti a felnőtt együttérzését.

Megtanulja a társakkal való az együttélés szabályait, toleranciát, elfogadást.

Lehetőséget teremtük a társakkal, közös élmény szerzésre, segítve a tolerancia és az Én érvényesítés egyensúlyának megtartását. Kommunikációs képességeik fejlődését segítjük (kérdések meghallgatása, válasz, figyelem)

Nehezebben szocializálható gyermekeknél, speciális gondoskodással, esetenként szakember bevonásával segítjük fejlődésüket.

2.3.3 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Az a jó, ha a gyermeket saját érdeklődése sarkallja, az önálló érdeklődésből eredő tevékenység fejleszti igazán.

A játék segítségével el tudja távolítani az esetleges feszültségeket, rossz érzéseket.

A játékban a spontán kívánságukra építünk, megismertetjük különböző anyagokkal –gyurma, zsírkréta, agyag, homok, stb.- ezáltal bővítjük ismereteiket a világról. Izgalmas tapasztalatokat szerezhet a szabadban történő játék tevékenységek kapcsán is.

Elindul a szociális képességek repertoárjának kiépítése, gyakorlása, intenzíven formálódnak gyarapodnak a gyermek ego funkciói.

Fontos hogy a gyermek mindenfajta tevékenységét a megerősítés, a bátorító odafigyelés kísérje.

„Kisgyermekem, csak nézzél szerteszét

Érted van itt minden, ami szép”

/ Várnai Zseni/

2.4 Bölcsődei nevelés- gondozás alapelvei:

Szakszerű gondozás- nevelés akkor valósul meg családi- és intézményi színterén egyaránt, ha érvényesülnek az alapelvek, amelyeket a Bölcsődei nevelés- gondozás Országos Alapprogramja figyelembe vételével dolgozunk ki.

2.4.1 A család rendszerszemléletű megközelítése

Elsődleges szempontnak a család megismerését tartjuk. Ez olyan látásmód, amely nem csak a gyermeket, hanem az őt körülvevő családot is kiindulópontnak tekinti. A kisgyermek visszatükrözi az interakciós mintákat, és ezáltal képet kapunk a család erősségeiről, és gyengeségeiről. Az erősségekre fókuszálva hozzájárulhatunk a család életminőségének javításához.

2.4.2 A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása

Ez a szemlélet olyan tevékenységet foglal magába, amely a kisgyermek sajátos szükségleteit határozza meg és veszi figyelembe. A kisgyermeknevelő feladata a megfigyelés, a felmerülő fejlődési lemaradások felismerése és jelzése az illetékes szakemberek felé.

2.4.3 A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletbe tartva és erősítve végezzük a gyermekek nevelését, gondozását. Igyekszünk törekedni a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, javítására.

2.4.4 A kisgyermeki személyiség tisztelete

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye/ ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A nevelés- gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletbe tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, vallási, nemi, és a fizikai és mentális különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

2.4.5 A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a gyermekre és a családra. A feladatainak színvonalas megvalósítása olyan szakember képes, aki megfelelő szakmai kompetenciával, kellő önismerettel, magas szintű szociális készségekkel bír. Felelős szakmai tudása szinten tartásáért, szakmai fejlesztéséért.

2.4.6 A biztonság és stabilitás megteremtése

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága növeli az érzelmi biztonságot. A biztonság megélése alapszükséglet minden gyermek számára. A „saját kisgyermeknevelő" rendszer alkalmazásával biztosítani tudjuk, hogy a gyermek igényeit, szükségleteit hatékonyabban tudjuk ellátni. A folyamatos napirenddel, az egyes mozzanatok egymásra épülésével stabilitást, kiszámíthatóságot teremtünk, ami szintén növeli a gyermek biztonságérzetét. A csoportállandóság és a felmenő rendszer is lehetővé teszi a stabilitást.

2.4.7 A fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti az adaptációt, a változások elfogadását, az új dolgok megismerését, a szokások kialakulását.

2.4.8 Az egyéni bánásmód érvényesítése

Fontosnak tartjuk az egyéni bánásmód megvalósulását, a gyermek érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori sajátosságait, fejlettségét, fizikai, és pszichés állapotát, figyelembe véve segítse fejlődését. Az egyéni bánásmód lehetőséget ad arra, hogy a kisgyermeknevelő fontos információkat rögzítsen a gyermek fejlődével kapcsolatos dokumentációba.

2.4.9 Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A nevelés- gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A minőségi gondozás fejleszti a személyes kapcsolatok pozitív alakulását.

2.4.10 A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

Kisgyermekkorban alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért nagyon fontos a bölcsődei nevelésben. A gyermeknek lehetőséget kell biztosítani a gondozási helyzetekben, egyéb tevékenységekben, a játékon keresztül, hogy ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson. Ezáltal átéli a spontán tanulás örömét, és a világ megismerésének vágya is megerősödik benne. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel kell segíteni önálló kezdeményezéseit. Feladatunk megteremteni az egész életen át tartó tanulás alapjait.

3 A feladatellátáshoz kapcsolódó kapacitások

3.1 Személyi feltételek:

A bölcsőde megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint a személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet létszám feltételeinek.

A kisgyermeknevelők mindegyike rendelkezik a jogszabály képesítési előírásainak megfelelő végzettséggel. A mi intézményünkben minden kisgyermeknevelő BA diplomával rendelkezik.

Bölcsődevezető 1 fő, kisgyermeknevelő 14 fő, bölcsődei dajka,3 fő szakács 1 fő és 2 fő konyhalány, 1 fő gyermekfelügyelő.

A bölcsődében foglalkoztatott kisgyermeknevelők rendelkeznek mindazokkal a kompetenciákkal, amellyel megteremtik a minőségi kisgyermekellátást.

A kisgyermeknevelők megfelelő szakmai tudással rendelkeznek, ismerik az intézményes kisgyermeknevelés céljait, alapelveit, feladatait, alapvető színtereit, dokumentumait. Megfelelő tudása van a kisgyermek neveléssel foglalkozó intézmények sajátosságait illetően, birtokában van a kisgyermekkor tanulási jellemzőinek. Megfelelő módszerekkel, és eszközökkel nyomon tudja követni a gyermeki fejlődést. Ismeri a gyermekek életkori sajátosságait. Képes monitorozó tevékenységet végezni egy- egy fejlődési területen.

Megfelelően tervezi, szervezi a gyermekek mindennapjait, figyelembe véve az adott csoport sajátosságait. Képes célokat megfogalmazni a konkrét tevékenységhez. A kisgyermeknevelőnek fontos szerepe van abban, hogy tudatosan a gyermek érdeklődést felkeltse, a közös tevékenységbe bevonzza, az önálló aktivitását elősegítse, és a gyermek korának megfelelően az ismereteket átadja. Fontos szerepe van a kisgyermeknevelőnek a tudatos spontán érési folyamatok támogatásában.

Megfelelő módon segíti az értelmi, érzelmi, és szociális fejlődést, és az egészséges életmód kialakítására törekszik. Képes felismerni az egyéni bánásmódot igénylő gyermeket, és tudatosan végzi a differenciált nevelést. Segíti a szocializációs kapcsolatok kialakulását a gyermekcsoportban. Támogató és segítő a gyermekek tevékenykedtetésében. Megfelelő derűs légkört teremt a csoportban. Hatékonyan kezeli a konfliktusokat. együttműködik a családokkal. A gyermek fejlődési színtereit nyomon követi és dokumentálja. Megfigyeléseket végez. A gyermek fejlődését önmagához viszonyítja. Kapcsolatot tart más szakemberekkel, használja a szakmai nyelvet. Tájékozódik a kisgyermek nevelői hivatáshoz megfelelő

információról. Nyitott a kritikára. Szakmailag fejleszti önmagát, továbbképzésekre nyitott. Önreflexióra képes.

3.2 Tárgyi feltételek:

Nagy örömünkre szolgált, hogy 2013-ban elnyertük a „Bölcsődék infrastrukturális fejlesztése Egerben" című ÉMOP-4.2.1/ B-12 pályázatot. A felújítás csak 2014-szeptemberében kezdődött el, melynek révén korszerű, energiatakarékos infrastrukturális adottságokkal rendelkező családbarát intézmény jött létre, amely a tárgyi feltételeket illetően is megfelel a 15/1998 NM rendelet rendelkezéseinek.

A bölcsőde biztonsági beléptető rendszerrel működik, akadálymentesítése által a megközelítés bárki számára biztosított.

A bölcsőde épülete emeletes, a földszinten helyezkednek el a csoportszobák, illetve a gyermekek által használt helyiségek.

A babakocsi tároló, ahol a szülőknek lehetőségük van a babakocsit hagyni, amíg gyermekük a bölcsődében tartózkodik.

A gyermeköltözőbe padok, fogasok, cipőtartó és saját jellel ellátott szekrények találhatók.

A fürdőszoba (27 m2) berendezése a gyermekek igényeinek, méreteiknek megfelelő. Két pólyázó szekrény, zuhanytálca, kád, négy db kis WC, négy darab gyermek mosdó, két falra szerelt törölköző tartó (jellel ellátott), és két teljes alakos tükör található, amely segíti a kisgyermek testséma kialakulását.

A fürdőszoba közvetlenül kapcsolódik a csoportszobákhoz, amely lehetőséget teremt arra, hogy fürdőszobai tevékenység közben a kisgyermeknevelő figyelemmel kísérheti a csoportszobában tevékenykedő kisgyermekeket.

A csoportszobák tágasak, méretük 42 m2, világosak, esztétikusan berendezettek. Megtalálhatóak azok a játékeszközök, amelyek segítik a gyermek megismerő tevékenységét.

Az intézmény rendelkezik különböző fejlődési területhez kapcsolódó fejlesztő eszközökkel, amelyek minőségileg és mennyiségileg is megfelelnek a korosztály igényeinek. Egészségügyi szempontból fontos, hogy a játék könnyen tisztítható legyen, és balesetet ne okozzon. Rendszeresen ellenőrizzük a játékok épségét, és fokozottan figyelünk a fertőtlenítésükre is.. Pedagógiai szempontból pedig fontos, hogy fejlessze kézügyességét, és mozgásigényét is

kielégítse. Az elkülönített sarkok biztosítják a kisgyermek számára a különböző típusú játéktevékenységeket.

A csoportszobákhoz kapcsolódó fedett terasz (63 m2) lehetővé teszi a szabad levegőn történő altatást. A terasz helyet biztosít az udvari játékok tárolására (játékraktár), illetve egy kis WC mosdóval is található ott. Az udvaron megtalálhatóak a nagy mozgásos játékok, amelyek színesítik a gyerekek játéktevékenységét. Európai Uniós szabványoknak megfelelő tanúsítvánnyal rendelkeznek. A játszókertet tolózárral felszerelt kapuk zárják el a gyermekek elől, biztonságuk megóvása érdekében.

Az emeleti részen találhatók a szociális helyiségek és irodák. Itt kapott helyet a bölcsőde alap feladata mellett működő időszakos gyermekfelügyelet, (játszóház) a só szoba, ami a pályázati felújítás részeként valósult meg, továbbá a tornaszoba is.

A bölcsőde saját üzemeltetésű, korszerűsített konyhával rendelkezik, amely megfelel a HACCP előírásainak.

4 A bölcsődei nevelés gondozás főbb helyzetei

A bölcsődében két nagyon fontos tevékenység a gondozás és a játék során valósul meg a kisgyermek fejlődése/fejlesztése.

4.1 •Gondozás

A jó minőségű gondozás a kisgyermek számára nem csupán a testi ellátást jelenti, nemcsak az érzelmi biztonság alapja, hanem különleges szerepe van az énjének strukturálásában is.

A gyerekek gondozása közben komoly tanulási folyamat zajlik.

A kisgyermeknevelő az önellátás legalapvetőbb készségeit, szokásait a gyermek gondozása során fokozatosan formálja, csiszolja, a gyermek fejlődéséhez igazítja, lépésről-lépésre átadja neki a feladat elvégzését.

A testi neveléshez, edzéséhez biztosítja a feltételeket, megszervezi az ahhoz szükséges feladatokat (időjárásnak megfelelő öltözés, levegőn való mozgás-alvás, tisztálkodás, szobatisztaság, stb.).

Megfelelő információkat, ismereteket közvetít a gyermeknek gondozás, játék, napi események, élmények kapcsán, a gyermek értelmi képességeinek növelése érdekében.

4.2 Gondozás szervezése, gondozási műveletek

4.2.1 Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés, WC használat

A gyermekek pelenkacseréje szükség szerint történik, de általában étkezésekhez kötjük.(reggeli előtt, udvarra való kimenetel előtt, ebéd előtt, alvás után) Székletes gyermeket észlelést követően azonnal tisztába tesszük. Minden gyermeknél az otthonról hozott pelenkát, törlőkendőt, és popsi krémet használjuk. Székletes gyermeknél vizes lemosást alkalmazunk. Pelenkázáskor a kisgyermeknevelő folyamatosan tájékoztatja a gyermeket a folyamat lépéseiről, ezzel elősegítve a gyermek biztonságérzetét, és a személyes kapcsolat kialakulását.

A szobatisztaság fontos állomás a gyermek fejlődésében. Feltétele a szociális és szomatikus érés. A szülőkkel együttműködve biztosítjuk a szobatisztaság kialakulását. Megtanítjuk a kisgyermeket a WC papír helyes használatára is. Ennél a folyamatnál is fontos a kisgyermeknevelő segítő, támogató biztonságot nyújtó magatartása.

4.2.2 Mosakodás

Nagy hangsúlyt fektetünk a helyes szokások, ezen belül a tisztaság érzés kialakítására. Bölcsődébe érkezéskor a kisgyermek a szülővel mos kezet. Étkezések előtt, pelenkacsere és WC használat után, és az udvarról bejövetel után minden esetben biztosítjuk a kézmosás lehetőségét.

4.2.3 Öltözködés

Az öltözködéssel kialakítjuk és fejlesztjük a gyermekek esztétikai és higiénés érzékét, mert arra szoktatjuk a gyermeket, hogy a piszkos ruhát le kell venni és vigyázni kell a tisztára. Bővítjük ismeretanyagát a ruhadarabok megnevezésével. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruhája kényelmes, praktikus, időjárásnak megfelelő legyen. Fontos, hogy ne akadályozza őket a mozgásban. Az öltözködésre és vetkőzésre elegendő időt kell biztosítani, ezzel is támogatva a gyermekek önállósodását.

4.2.4 Étkezés

Az egészséges életmódra törekvés kiemelten jelentős szerepet játszik bölcsődénkben. Fontos a gyermek helyes étkezési szokásainak kialakítása, koruknak megfelelő táplálkozásuk. Az étkezések azonos időben zajlanak, a napirendnek megfelelő időben, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét és segíti őket a tájékozódásban. A helyes étkezési és táplálkozási szokások kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk.Pl. megtanulják a pohár, evőeszköz, a szalvéta használatát. Odafigyelünk a megfelelő mennyiségű folyadék bevitelére is. A

kisgyermeknevelő biztosítja az étkezés nyugodt légkörét, kínálja, kóstolásra, evésre biztatja, jó szokásokra neveli a kisgyermeket.

A bölcsődénk saját üzemeltetésű, korszerűsített főzőkonyhával rendelkezik, amely megfelel a HACCP előírásainak.

4.2.5 Levegőzés

A gyermek egészséges fejlődése szempontjából minden évszakban szükséges a szabad levegőn való tartózkodás. A levegőzés jó formája a szabadban való játszás. Ehhez biztosítanunk kell a korosztályuknak megfelelő nagymozgásos játékeszközöket. Ősztől tavaszig naponta egyszer (tízórai után), nyáron naponta kétszer (tízórai és uzsonna után) visszük ki a gyermeket levegőzni. A nyári időszakban a délelőtti levegőztetés a magas hőmérséklet miatt korábbra tevődhet.

4.2.6 Alvás, pihenés

A gyermekek optimális fejlődéséhez, zavartalan idegrendszeri érésükhöz elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű és minőségű alvás és pihenés. Biztosítanunk kell az alváshoz szükséges feltételeket, pl.: szellőztetés, megfelelő hőmérséklet, csend, nyugalom, kényelmes ágy, átmeneti tárgyak. Ha szükséges egyéni bánásmóddal, simogatással, testközelséggel, halk énekkel, mesével segítjük a gyermekek elalvását. A napközbeni pihenés lehetősége is megvan a kisgyermekek számára a puhasarok kialakításával.

4.3 •Játék

Esztétikai élményeket nyújt a kisgyermeknek tárgyi vonatkozásban, és a viselkedése alakítása során. Játék a gyermek olyan tevékenysége, amely minden porcikáját fejleszti, képzeletét, gondolkodását, emlékezetét, figyelmét, akaratát, szervező, tervező, döntési képességét, szociális ismereteit és szociális ügyességét, nagymozgását, finom mozgását, csiszolja érzékszerveit.

A játék egyben az az eszköz is, amelynek segítségével a gyermek képes magától elhárítani a rossz élményeket, a játék során megoldásokat talál problémáira.

A kisgyermeknevelő feladata, hogy biztosítsa a feltételeket az elmélyült játékhoz, (hely, idő, eszköz,) és a szabad játékválasztás lehetőségét megteremtse. A kisgyermeknevelő a gyermek kérésére szerepet vállalhat játékában, ötletekkel színesítheti azt.

4.4 Mondóka, zene

Kisgyermekeink nevelésében fontos szerepe van a zene, a vers, mondóka, mese hallgatás során nyújtott élményeknek. A mese, a mondóka érzelmeket fejez ki, érzelmeket támaszt.

Gyakran megfigyelhető, hogy még a csendesebb, egyéb tevékenységektől elzárkózó kisgyermek is a ritmikus mondókákra rácsodálkozással figyel, esetleg az mozgásra is készteti. A dalolás, játék a hanggal, amikor énekelünk, a nyelvet a zenével kötjük össze szelíd hangulatot kelt a csoportban, feltölt, álomba ringat.

A kisgyermeknevelő feladata hogy következetesen használja, építse be, napi tevékenységébe a mondókat, dúdolókat, ringatókat. A mondókák játék közben, szórakoztatva oktatják, nevelik, szoktatják a kisgyermeket.

4.5 •Vers, mese

A gyermek anyanyelvi nevelésének semmi mással nem pótolható lehetősége. Képes mesekönyv az, amire leggyakrabban önként ráirányul a gyermek figyelme. Fontos, hogy a kisgyermeknevelő az életkornak megfelelően, fejből tudjon mesélni, a mese pihentet, szórakoztat, tanít, segít az élmények feldolgozásában. A naponta elhangzó mesék, mondókák, gyermekdalok kellemes hangulatot teremtenek a csoportban, hozzájárul a gyermek és felnőtt jó közérzetéhez is. A mese iránti igényt fokozatosan táplálni kell a gyermekekben, első lépés, hogy megismerjék a könyvet és tudják használni.

4.6 •Alkotó tevékenységek

Az alkotás örömforrás a gyermek számára. A kisgyermeknevelő feladata a feltételek biztosításával, egyes technikák mutatásával, az alkotó kedv ébren tartásával, a gyermeki alkotás megbecsülésével segítheti a gyermek tevékenység iránti érdeklődését. Egyéb tevékenységek keretében a gyermek sok új ismeretet szerezhet. Gyümölcsnapok keretében, pl. gyümölcsök, zöldségek tisztítása, feldarabolása, majd elfogyasztása közben az együttes élmény a közös munkálkodás, örömforrás a gyermeknek.

4.7 •Mozgás

Az egészséges kisgyermek örömmel gyakorol minden mozgásformát.

A rendszeres mozgás hatására a gyermek pszichoszomatikus fejlődése felgyorsul.

Erősödik csontozata, izomzata, javul az egyensúlya, aktív, ellenállóbb lesz a megbetegedésekkel szemben.

A mozgásnak a megismerési folyamatok fejlődésében is szerepe van.

Fontos, hogy a gyermeket körülvevő környezet balesetmentes legyen, kiküszöböljünk minden veszélyforrást.

A mindennapi mozgás legfőbb színtere az udvar és a terasz, a szélsőséges időjárási viszonyokat kivéve, mindennap sor kerül kinti mozgás lehetőségre.

Nagymozgást fejlesztő eszközökkel szeretnénk minden egység udvarát felszerelni több lehetőséget teremteni a mozgás kedv fenntartására.

4.8 •Tanulás

Mondókák, vers, ének-zene, alkotó tevékenységek (rajz, festés, gyurmázás) napirendbe építésével a kisgyermeknevelők érvényt szereznek a kívánatos és elvárható viselkedési szabályoknak a gyermek viselkedésében és a gyermekcsoportban egyaránt.

Speciális nevelési feladatokat látnak el problémás esetekben (agresszió, szorongás, étvágytalanság, tartós rossz hangulat).

Oly módon integrálják a gyermekkel kapcsolatban végzett feladatokat, hogy azzal támogassák a gyermekek különböző pszichés funkcióinak, személyiségének fejlődését, az ő érési tempójának megfelelően.

5 Gondozási- nevelési feladatok a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása esetén

A sajátos nevelési igényű gyermek ellátása a bölcsődében:

Teljes integrációban: egészséges bölcsődei csoportban egy vagy két sajátos nevelési igényű gyermek helyezhető el. Az SNI-s gyermek ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg, ezért a csoport létszám 11 fő lehet.

Részleges integrációban: egy gondozási egység (két csoportszoba) részeként kell kialakítani. Ebben az esetben, az egyik szobában egészséges gyermekek, a másikban pedig SNI-s gyermekek vannak. A napirend meghatározott részében a két szoba gyermekei együtt vannak. Az ép csoportban öt kisgyermek lehet, a másikban pedig három sajátos nevelési igényű.(8 fő)

Speciális csoport: Ebben a formában csak SNI-s gyermekek járnak a csoportba, 1-1 kisgyermeknevelőhöz 3-3 kisgyermek tartozik. (6 fő).

A bölcsődében a sajátos nevelésű gyermekek ellátása napközbeni felügyelet keretében történik, a fejlesztést heti egy alkalommal kijáró gyógypedagógus végzi. Az esélyegyenlőség érdekében nálunk teljes integrált formában történik a gyermekek gondozása, nevelése, az egészséges és sérült gyermekek együttélési előnyeire építve.

A fogyatékos gyermek felvétele a Szakértői Bizottság javaslata alapján történik, amit a szülő kezdeményezhet. A próbaidő 3 hónap. A gyermek további gondozásáról egy szakmai team (orvos, gyógypedagógus, vezető, kisgyermeknevelő) együttes véleménye alapján dönt. Elutasítás esetén más intézménybe való elhelyezését javasolják.

Bölcsődénkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy az SNI-s gyermekek számára gondozásuk, nevelésük során biztosítsuk az igényüknek és tempójuknak megfelelő időt. Beépítjük a napirendbe a gyógypedagógus által javasolt feladatokat. A szülőket is támogatjuk és megerősítjük szülői mivoltukban.

6 Feladatellátás szakmai tartalma, módja

6.1 Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabály határozza meg [15/1998. (IV.30) NM rendelet 40.§.(2.)] Ennek alapján egy gyermekcsoport létszáma 12 fő, amennyiben minden kisgyermek betöltötte a 2. életévét akkor 14 kisgyermek elhelyezésére van lehetőség. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermek nevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra. A Semmelweis bölcsődében 82 férőhelyen a 12-14 fős csoportok vannak. Az érzelmi biztonság megteremtéséhez szükséges, hogy a gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járjon. (csoport, hely állandóság). Apránként a tárgyak, belsőtér változnak körülötte követve a gyermek igényeit, fejlődését.

Az első találkozásnak nagy jelentősége van a kapcsolat építésében, sikerességében. A kapcsolattartási formához szorosan kapcsolódik a „bölcsőde kóstoló” elnevezésű nyílt nap, a leendő bölcsődések ismerkedési napja. Ezen a napon betekinthetnek a bölcsőde életébe, a gyermekcsoportok napirendjébe. Megismerhetik gyermekük leendő kisgyermek nevelőjét, megbeszélik a beszoktatás menetét, és a családlátogatás idejét. A családlátogatás, megalapozza a további együttműködést, szülő és kisgyermeknevelő között, nagyon fontos, hogy a szülő minden információt megkaphasson a bölcsődéről. Kiemelt fontosságú a szülőcsoportos beszélgetés, amely alkalmat ad arra, hogy a szülők szembesüljenek más szülők problémáival, közösen tudjanak róla beszélni. A kisgyermeknevelő szakmaiságára utal, ha jól tudja ezeket a beszélgetéseket vezetni, és a téma mentén haladva mederben tartani. A kisgyermeknevelők a csoport összetétele, és fejlődési mutatója alapján határozzák meg a

témát. Az ilyen beszélgetések mindig nagy tervezést, szervezést igényelnek, hiszen nem mindegy, hogy azt hogyan irányítjuk, hogyan tartjuk mederben a téma vonalát. Ezek a beszélgetések egy mélyebb bizalmi kapcsolat megerősítését is szolgálhatják.

Az egyéni kapcsolattartást is igénylik a szülők, ezt fogadóóra, egyéni tanácsadás keretében bármikor kezdeményezhetik.

6.2 Szülővel történő fokozatos beszoktatás

A kisgyermek alapvető igénye az érzelmi biztonság megélése. Anyjának fizikai, érzelmi jelenlétére nagy szüksége van, nehezen tűri, ha átmeneti időre is nincs jelen az édesanyja. Fokozatos anyás beszoktatással megismerjük a kisgyermek egyéni igényeit, szükségleteit, azok kielégítési formáit. Jól előkészítve (családlátogatás, bölcsődelátogatás, beszélgetések) talán nagyobb nehézség nélkül két - három hét elteltével el tudja fogadni az új helyzetét.

Különleges figyelmet és törődést igényel a kisgyermeknevelő részéről ez a folyamat.,a kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket az új környezetének elfogadásában. Jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe. Természetesen a család együttműködése is szükséges a kisgyermek sikeres beszoktatásához, a kisgyermeknevelő mindennap dokumentálja annak menetét.

6.3 Saját „kisgyermeknevelő" rendszer

A bölcsődei gyakorlat azt mutatja, hogy másfél, két éves korban hozzák leginkább a bölcsődébe a gyerekeket. Ebben a korban a teherbíró képességük nagyon korlátozott. Ezért is fontos, hogy a csoportban két kisgyermeknevelő lássa el őket, akik még további alcsoportra bontják a csoportot. Így egy-egy kisgyermeknevelőnek hat, hét un**.** „saját" gyermeke van. A munkaidő úgy van megszervezve, hogy a nap nagy részében „ölelkezési időben" mindkét kisgyermeknevelő jelen van, (saját gyermekeit figyeli, gondozza, segíti.) A gyermek saját kisgyermeknevelője jobban figyelemmel tudja kísérni a gyermek fejlődését, a bölcsődébe járás egész időtartama alatt számon tartja az újabb fejlődési állomásokat. A gyermek fejlődését dokumentálja, amiről a szülőt is tájékoztatja.

6.4 Napirend

Az érzelmi biztonságot szolgálja a folyamatos napirend is. Ez azt jelenti, hogy a napnak van egy jól átgondolt ritmusa, ami nap, mint nap ismétlődik. Az érzelmi biztonság megélése az egyik legfontosabb érzés, élmény ez adja a zavartalan testi-lelki fejlődés fontos hátterét. A gyerekek napirendjének megszervezésénél figyelembe vesszük egyéni igényeiket, szükségleteiket. A csoportok napirendjét a szükségleteknek megfelelően rugalmasan kell

változtatni, nem ötletszerűen, hanem körültekintő megfontolás és megbeszélés alapján. Télen a levegőzést több előkészület előzi meg, tavasztól pedig fokozatosan nő a szabadban való tartózkodás.

A folyamatos napirend módot ad arra, hogy a gyermek időben jól kiismerje magát, ismerje az egymást követő események sorrendjét, amely növeli tájékozottságát, biztonság érzetét, kompetenciáját saját körében. Több ideje jut fontos tevékenységére, a játékra.

NAPIREND	
6:00- 8:00	a gyermekek érkezése, fogadása
8:00-8:30	kisgyermekek reggelizése
8:30-9: 15	szabad játék-tevékenység, igény szerinti gondozás
9:30	tízórai elfogyasztása
9.45	öltözködés, udvari játékhoz készülődés, kimenetel
10.00-11.00	udvari játék-tevékenység
11:00-től	bejövetel, fürdőszobai gondozás, készülődés az ebédhez
11:30-tól	ebédeltetés, szükség szerinti fürdőszobai gondozás, fogmosás
12:00-15:00	pihenés, alvás
15:00- 15:30	uzsonna
15:30-tól – 17.00	szabad játék-tevékenység, a gyermekek hazabocsátása

7 Az ellátás igénybevételének a módja

7.1 Tájékoztatás módjai

Informatikai felületen információt nyújtunk a bölcsődei ellátásról, kapcsolatfelvétel módjáról, intézményben folyó szakmai munkáról.

Személyes találkozás, lehetőséget nyújt az intézmény rövid bemutatására.

7.2 Bölcsődei felvétel

Semmelweis Ignác Bölcsődébe elsősorban azok a gyermekek vehetőek fel, akik egri lakcímmel, rendelkeznek Eger Megyei Jogú Város közigazgatási területén, és életvitelszerűen Egerben tartózkodnak. 25%-ban vehető fel vidéki kisgyermek is.

A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik.

A bölcsődei felvétel egész évben folyamatosan történik, amennyiben van üres férőhely.

A bölcsődei csoportok kialakítása az előzetes jelentkezések, és igények alapján történik.

A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a gyerekek korát, nemét.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét, a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

• a körzeti védőnő,

• a háziorvos, házi gyermekorvos,

• a szakértői és rehabilitációs bizottság,

• szociális, illetve családgondozó,

• a gyermekjóléti szolgálat,

• a gyámhatóság is.

Az igénybevétel feltételei:

• Az ellátás igénybevétele önkéntes.

• Az ellátás igénybevételének jogosultságát igazolni szükséges - munkáltatói igazolás stb.

• Az ellátás megkezdésekor a gyermek egészségi állapotáról orvosi igazolás szükséges.

• Az intézményi jogviszony létesítése - a Felvételi Szabályzatban rögzítettek szerint- a bölcsődevezető intézkedésén alapul.

• Az ellátás étkezési és gondozási díj megfizetése ellenében igényelhető.

• A térítési díj meghatározása a fenntartó önkormányzat képviselő-testületének hatáskörében hozott rendelkezéseken alapul a jogszabályi keretek között.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel.

A bölcsődei ellátást igénybe vevők részére nyújtandó ellátás:

- Az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével, a gyermek személyiségének tiszteletben tartásával, nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben történő nevelés-gondozása

- A családi nevelés segítése, az együttnevelés biztosítása;

- Esélyegyenlőség biztosítása;

- Napi négyszeri étkezés (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna);

- Esztétikus, inger gazdag, biztonságos, higiénikus környezet biztosítása.

8 Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja:

8.1 A bölcsőde kapcsolata szakmán belül

A bölcsőde együttműködik mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során közvetlen és közvetett kapcsolatba kerülhetnek a gyerekek ellátásával, így az igazgatósághoz tartozó többi bölcsődével, családi bölcsődékkel, a Családok Átmeneti Otthonával, Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal és a Család és Gyermekjóléti Központtal.

Kapcsolatot tartunk más településeken működő bölcsődékkel, hogy egységes szemléletet, értékeket képviseljünk.

8.2 Kapcsolat a szülőkkel

Törekszünk a szülőkkel való korrekt partneri kapcsolatra.

A családi nevelés és a bölcsődei nevelés összhangja nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából. Hogy ez az együttműködés sikeres legyen, mindkét fél számára, tapintatos, személyiség jogokat tiszteletben tartó, folyamatos kommunikáció és információ megosztása kell, hogy jellemezze a szülő és a kisgyermeknevelő kapcsolatát.

Alapvető fontosságú, hogy a gyermek fejlődéséről kölcsönösen tájékoztatják egymást. Az első találkozásnak nagy jelentősége, ereje van a kapcsolat építésében, sikerességében.

Nagyon fontos hogy minden információt megkapjon a bölcsődéről, betekintést nyerhessen a bölcsőde életébe.

A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinte hangvétel. Etikai szempontból megfelelő kommunikáció, amely személyiségi jogokat nem sért.

8.2.1 Egyéni kapcsolattartási formák:

Beszélgetés érkezéskor, hazamenetelkor, családlátogatás, egyéni tanácsadás, üzenő füzet.

8.2.2 Csoportos kapcsolattartási formák:

Szülő értekezletek aktuálisan, szülőcsoportos beszélgetések, nyílt napok a bölcsődében, hirdetőtábla, írásos tájékoztatók, szervezett programok. A kapcsolattartási formához szorosan kapcsolódik bölcsődénkben a „bölcsőde kóstolgató” elnevezésű nyílt nap, a leendő

bölcsődéseink ismerkedési napja. A szülők gyerekeikkel látogatnak el hozzánk. A szülők mindazon információhoz hozzájutnak, ami a bölcsődébe kerülő gyermekkel kapcsolatos.

8.2.3 Családlátogatás:

a gyermeket saját környezetében ismerjük meg, lehetőleg a bölcsődei felvétele előtt látogatja meg a leendő kisgyermek nevelője. Bizalomra épülő kapcsolat kezdete az itt eltöltött idő. A család az emberek intim szférájához tartozik ezért, nagyon fontos a látogatásra felkészülni a kisgyermek nevelőnek.

8.2.4 Szülőcsoportos beszélgetések

Egy – egy a szülőket foglalkoztató nevelési téma feldolgozása történik a csoport kisgyermek nevelőinek a vezetésével. A szülők megosztják problémáikat, egymás meghallgatása segíti a kompetenciaérzés megtartását.

8.2.5 Szervezett programok

Törekszünk olyan programok szervezésére, amelybe bevonható a család.

A közös élmények nagymértékben hozzájárulnak a szülői kompetencia fejlődéséhez (étel, játék, könyv bemutatók, családi délutánok vagy ünnepekhez kapcsolódóan, pl.(adventi készülődés)

Hagyományok, ünnepek, rendezvények a bölcsődében

Igyekszünk a családokkal szorosabb kapcsolat kialakítására, bepillantást engedünk a csoportok életébe, ahová a gyermekük jár.

- Farsang: ehhez az alkalomhoz kötődő mondókák, már hetekkel korábban megjelennek a gyerekek mindennapjaiban
- Húsvét: húsvéti tojás keresése a bölcsőde udvarán
- Föld napja
- Anyák napja: megemlékezés
- Gyereknap, egészségnap az egész család részvételével
- „Bölcsődekóstolgató” az új gyermekek és szüleik részére
- „Tökös nap”

- Márton nap
- Mikulásvárás varázslata
- Mézeskalács sütése karácsonyra, adventi hangulat átélése

Kiemelt rendezvényünk az „Egészségnap” amikor a szülőket bevonva színesítjük a gyerekek tevékenységét és megteremtünk olyan családi napot, amelyen közös játékban, játékos vetélkedőkkel, ételkóstolással egybekötve örömszerzésben gazdag élményt biztosítunk számukra.

A kisgyermeknevelők bevonják a szülőket, már az előkészületekbe is ami biztosítja a sikert.

A tervezés, szervezés, előkészület, megvalósítás pontos koordinációt igényel.

Ünnepeink a hagyományokhoz kötődnek minden ünnepből az értékeket szeretnénk átmenteni a gyermekek számára.

8.3 Egyéb kapcsolatok:

Munkánk során folyamatos kapcsolatot tartunk fenn, a Védőnői szolgálattal, gyermekorvosokkal, Fenntartóval, Magyar Bölcsődék Egyesületével, óvodákkal, gyámügyi feladatokat ellátó szervekkel, Eszterházy Károly Egyetemmel, Nevelési Tanácsadóval.

9 Dokumentáció

A bölcsőde a gyermek fejlődésének nyomon követése céljából, jogszabályokban és az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet.

A bölcsődei egyéni dokumentáció több célt is szolgál:

- Segíti a kisgyermeknevelőt és a szülőt a gyermek megismerésében.

- Tájékoztatja a szülőt gyermeke bölcsődei életéről

- Javítja a nevelés gondozás minőségét

- Lehetőséget ad a bölcsődei nevelés és a családi nevelés összehangolására.

- A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodást biztosítja, a gyermek fejlődését segíti.

- A hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik.

A gyermekek fejlődésével kapcsolatos dokumentációk

Anamnézis lap – gyógypedagógus segítségével összeállított kérdőív, melyet az első szülői értekezleten adunk a szülőknek és a bölcsődekóstolgatóra várunk vissza. A kérdőíven a szülési

Várandósság idejéről, a szülés körülményeiről, a bölcsőde előtti fejlődésről, a családi anamnézisről kérdezzük a szülőket.

Célja: minél szélesebb körű információ gyűjtése a kisgyermek fejlődésének megértéséhez, a tudatosabb, célzottabb támogatás érdekében.

Bölcsődés gyermekek egészségügyi törzslapja – benne a testi fejlődést nyomon követő percentil lappal, a kognitív fejlődést nyomon követő fejlődési lappal. Az ezen a lapon rögzítetteknek összhangban kell lenni a fejlődési naplóban rögzítettekkel.

Fejlődési napló – a kisgyermeknevelők havonta rögzítik folyamatos és rendszeres megfigyeléseiket minden egyes kisgyermekről. Fontos szempont, hogy a leírtak hitelesek, objektívek, árnyaltak legyenek. A fejlődés minden területének alapos megfigyelése, az ok-okozatok feltárása elvezet a tudatosabb, célzottabb fejlődés támogatáshoz. A fejlődési füzet gyakorlatilag a kisgyermekek egyéni „fejlesztési” - inkább fejlődést támogató – terve. A módszerek, eszközök a kisgyermeknevelők tudásában rejlik.

Csoportnapló – a bölcsődében nevelkedő gyermekek adott csoportra vonatkozó dokumentációja. Az intézmény egyik kötelezően használatos dokumentuma, amely fontos információkat tartalmaz a kisgyermek testi, lelki, szociális fejlődéséről. A mindennapi fontos eseményeket és történéseket rögzítését szolgálja az egyes gyermekre és a csoportra vonatkozóan. Adattartalma segíti a kisgyermeknevelők közötti információcserét, a pedagógiai munka tervezését, és támpontot ad a fejlődési napló vezetéséhez.

Családi füzet- Egy sajátos kapcsolattartási forma a bölcsőde és a szülő között. Ez nyilván nem pótolja a személyes kommunikációt, de segít a nevelés összehangolásában és a családi nevelés

segítéséhez is hozzájárulhat. Az adott gyermek fejlődésére koncentráló írásos kapcsolattartási forma. Olyan egyedi érték, amely kétirányú kommunikációt tesz lehetővé a szülő és kisgyermeknevelő között. Az információ átadása mellett lehetővé válik az érzelmek megosztása is.

10 Minőségbiztosítás

A bölcsődei munka minőségi fokmérője, az elégedett szülők, a kiegyensúlyozott jó fejlődő kisgyermek.

A kisgyermekekkel kapcsolatos minőségbiztosítás jelentése, hogy az ellátás összhangban van a bölcsődés korú kisgyermek szükségleteivel.

A minőség alappillérét adja az egyéni kompetencia, amelynek összetevői a motiváltság és a képesség. Akkor jó minőségű az intézmény munkája, ha hatékony, és adekvát.

A minőség biztosításának egyik módszere az ellenőrzések, amelyek kiterjednek az egész bölcsődei munkára.

Bölcsődén belül a minőségi munka rendszerének kialakítása, működtetése. Nyitott formájú, évenként hasonló rendszerrel, de más tartalommal kerül napirendre.

A helyi szakmai program biztosítékai

Az élet korai szakaszában a gyermeket érő fizikai-érzelmi hatásokért, nagy a felelőssége a családoknak és a bölcsődének egyaránt.

A szülők elvárásait mindenképpen meg kell ismernünk, figyelembe kell vennünk.

A dolgozókat érdekelté tenni a minőségi munkavégzésben.

Nagyon fontos a szakmai továbbképzésekben való részvételük.

Munkánk végzéséhez nagy segítséget nyújt, a szülői elégedettség kérdőívének a feldolgozása.

A munkatársi elégedettség vizsgálatával képet kapunk a kollégák közötti munkahelyi légkörről.

Természetesen a program megvalósításához szükséges személyi és a jó tárgyi feltételek szerepe sem nem nélkülözhető szempont. Állandó fejlesztése szükséges a tárgyi és a személyi feltételeknek is (pályázati lehetőségek, önképzés, szervezett képzés) Minden nevelési-gondozási évben forgatókönyvet készítünk a munka minőségének jobbá tételére. A munkatervünket az itt dolgozó szakemberekkel együttműködve készítjük el. Az ellenőrzés, értékelés része kell, hogy legyen a vezető munkájának.

A fejlődés leggyakoribb jellemzői a bölcsődés kor végére

A gyermek belső érése a családi nevelés és a bölcsődei nevelés gondozás folyamatának eredményeként a gyermekek többsége eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Több területen jellemző az önállóság (öltözködik, étkezik, tisztálkodik):

- A szociális, társas kapcsolatai megfelelően fejlődnek
- Kiismeri magát környezetében
- Ismeri a szokásokat, szabályokat és el is fogadja azokat.
- Környezete iránt nyitott, érdeklődő
- Verbálisan kommunikál, gazdag a szókincse
- A gyerekek többsége szobatiszta
- Pszichés funkciói megfelelően fejlődtek.

10.1 Képzés, továbbképzés

A kisgyermeknevelők szakmai továbbképzésének keretén belül valósul meg a szakmai képzettség szinten tartása, emelése.

- A kisgyermeknevelők házi továbbképzéseken, tanfolyamokon vesznek részt..

- Felsőoktatási képzésben résztvevő hallgatóknak gyakorlati telephelyet biztosítunk, ennek érdekében a kisgyermeknevelők rendszeres felkészítése is megtörténik.

- Bölcsődelátogatás:

Tapasztalatszerzés céljából szakmai látogatást teszünk más bölcsődékben, tapasztalatainkat közösen megbeszéljük..

Továbbképzési tervet készítünk, a kisgyermeknevelők szakmai tudásának fejlesztése érdekében.

A szakma társadalmi elismertségének növelése érdekében sikerült elérnünk, hogy kisgyermeknevelőink főiskolai végzettségűek, illetve gyakorlati képző helyként több mentorpedagógus szakembert szeretnénk a bölcsődénkben.

11 Érdekképviselet

11.1 Ellátottak jogainak a védelme.

Különös gondot fordítunk a gyermekek jogainak a védelmére és érvényesítésére, valamint a szülők, törvényes képviselők és a bölcsőde dolgozóinak állampolgári és alapvető jogaira.

A mindenkori gyermekjogi képviselő elérhetősége az intézményben kifüggesztésre került, így a szülők tájékoztatást kapnak az elérhetőségéről.

Intézményünk biztosítja az ellátottak személyes adatainak védelmét.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 35. §. (1) bekezdése értelmében Bölcsődénk létrehozta és működteti az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló érdek-képviseleti fórumot a Szülői Fórumot**,** mely a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek érdekeinek védelmét, képviseletét szolgálja és végzi.

A Fórum működésének célja, hogy megteremtse a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői, a fenntartó és az intézmény képviselői közötti együttműködés szélesebb körben értelmezett alapját. További cél, hogy a bölcsődei ellátással kapcsolatban esetlegesen felmerülő panasz, probléma mihamarabb azon a helyen nyerjen orvoslást, ahol felmerül.

A Fórum feladat, hogy:

- megismerje a bölcsőde működését, struktúráját, szakmaiságát, feltételrendszerét, szakmai céljait, működtetésének körülményeit,
- véleményt nyilvánítson a bölcsőde vezetőjénél a gyermekeket érintő ügyekben,
- a szülők/törvényes képviselők által hozzá benyújtott panaszt megvizsgálja, a hatáskörébe tartozó ügyekben döntsön, vagy tájékoztatást adjon a panasz

orvoslásának lehetséges módjáról. Minderről 15 napon belül írásban tájékoztatja a panaszost,

- intézkedést kezdeményezhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerint illetékes személynél/szervnél (igazgató, fenntartó, gyermekjogi képviselő,, más hatáskörrel rendelkező szerv),
- a házirendben foglaltak szerint panasszal élhet a bölcsőde vezetőjénél, illetve a szervezeti felépítés szerinti kompetens személynél (igazgató, fenntartó) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, valamint a gyermeki jogok sérelme, a bölcsőde dolgozóinak kötelezettségszegése esetén.

A Fórum tagjai:

- a bölcsődei ellátásban és az időszakos gyermekfelügyeletben részesülő gyermekek szülei/törvényes képviselői,
- a bölcsőde dolgozóinak képviselői,
- az intézmény fenntartó önkormányzat képviselői.

11.2 Gyermekvédelem a bölcsődében

A gyermekvédelmi feladatok ellátását alapvetően a gyermekvédelmi törvény szabályozza.
Így kiemelt figyelmet kell fordítani a bölcsődében a következőkre:

- A veszélyeztetettség felismerése,
- A bántalmazás felismerése,
- A fejlődésbeli elmaradások felismerése.

A gyermek családban történő nevelkedését, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai és érzelmi biztonságának megteremtésével feltétel nélküli szeretettel és elfogadással segítjük.
A gyermek nemzetiségi, etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, viselkedési minták nyújtásával segítjük elő a gyermek harmonikus fejlődését.
A szociálisan hátrányos helyzetű családok esetében enyhítjük a hátrányokat és annak következményeit.
A sajátos nevelési igényű gyerekek sok esetben spontán integrációval kerülnek a bölcsődénkbe. Gondozásuk, nevelésük során ismerjük csak fel, az átlagtól eltérő fejlődésüket.

11.3 A személyes gondoskodást végző személyek jogainak a védelme.

A szolgáltatásban foglalkoztatottnak biztosítani kell a munkavégzéshez az egészséget nem

veszélyeztető biztonságos munkavégzés feltételeit.

A jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és a tisztesség elve alapján kell eljárni, továbbá kölcsönösen együtt kell működni, és nem lehet olyan magatartást tanúsítani a másik fél jogát, vagy jogos érdekét sérti.

A személyes jogaik védelme, valamint az egyenlő bánásmód követelménye alapvető feltétel, személyes adataik védelme törvény szerint biztosított.

A munkáltató ellenőrzése és annak alkalmazása során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság sérelmével.

A szolgáltatást végzők a feladatellátás során közfeladatot ellátó személynek minősülnek.

A munkatársak a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. NM (IV.30.) rendeletnek megfelelő végzettséggel rendelkeznek, valamint velük szemben nem áll fenn a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törv. 15§ 8 bekezdés szerinti kizáró ok.

12 Alaptevékenységen kívüli kiegészítő szolgáltatás

12.1 Időszakos gyermek felügyelet (Játszó ház)

A bölcsőde azon gyerekek és családjaiknak, akik bölcsődei ellátásban nem részesülnek megállapodásban rögzített külön díjazás ellenében, a bölcsőde nyitvatartási idejében, gyermekfelügyeletet biztosít.

A nálunk működő időszakos gyermekfelügyeletünket a bölcsőde emeleti részén alakítottuk ki 8 férőhellyel.

Csoportszoba, öltöztető helyiség és fürdőszoba tartozik hozzá.

A személyi és tárgyi feltételek kialakításánál a kisgyermek nevelés-gondozás elveit és gyakorlatát figyelembe vettük. A gyermekek fokozatos beszoktatásával megkönnyítjük a gyermekek közösségbe való beillesztését. Az anyától való elszakadást már próbálgathatja, mire bölcsődébe vagy óvodába kerül.

Ez a szolgáltatásunk 9 éve működik.

Kedvelik a szülők, mert rugalmas, a szülő döntheti el, hogy hány órában kívánja igénybe venni.

Jellemzően azok a családok kérik, akik a későbbiek folyamán szeretnék, hogy a gyermekük bölcsődébe járjon. A szülőknek adódhatnak az életük során olyan szituációk, amikor más gondjaira bíznák gyermekeiket.

A szülővel történő megállapodás alapján 18 hó-és 3 éves közötti gyermekek felvételét kérhetik. Csak orvosi igazolás szükséges arról, hogy a kisgyermek egészséges és közösségbe mehet.

A gyermekekkel egy kisgyermeknevelő foglalkozik, technikai munkatárs segíti munkáját.

A gyerekek számára nagyon fontos, hogy érzelmi biztonságot nyújtsunk. Támogatjuk, biztosítjuk a gyermek a játékfeltételeit, hogy a többi gyermekkel való együttlét örömforrás legyen számára.

A társak viselkedése mintát nyújt számukra, segítik a szociális képességek fejlődését.

A gyermekek napirendjét úgy szervezzük, hogy minden olyan idő, amelyet nem tölt ki a gondozás, étkezés és pihenés, szabad játéktevékenységgel tölthessenek a szobában és a szabadban egyaránt.

A csoport összetétele és változékonysága elég széles skálán mozog, ezért az ott dolgozó kisgyermeknevelőnek fontos, hogy jó szervezőkészséggel rendelkezzen, hogy minden kisgyermek bármikor kapcsolódik a napirend eseményeibe, a maximális ellátást ugyanúgy megkaphassa.

Barátságos, puha kuckós a csoportszobába mindig mosolyogva fogadja az érkező a gyerekeket a kisgyermeknevelő.

12.2 Napközbeni Gyermekfelügyelet

Az ellátandó célcsoport, és az ellátandó terület jellemzői:

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítását a gyermekvédelmi törvény határozza meg, amely szerint napközbeni gyermekfelügyelet keretében a gyermek húsz hetes korától annak a tanévnek a végéig látható el, amelyben a tizennegyedik életévét betölti, illetve sajátos nevelési igényű gyermek esetén annak a tanévnek a végéig, amelyben a tizenhatodik életévét betölti. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a szolgáltatást elsősorban óvodás és általános iskolás gyermekek szülei kérik, illetve nagyobb igény mutatkozik az ellátásra az egyedülálló szülők részéről.

A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei

A családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége, vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermek nappali felügyeletét, gondozását, nevelését napközbeni gyermekfelügyelet keretében biztosítja. A napközbeni gyermekfelügyelet keretében csak olyan személy láthat el tevékenységet, aki megfelel a jogszabályban foglalt képesítési feltételeknek.

A szolgáltatás keretében kell segítséget nyújtani az iskolai tanulmányok folytatásához, amennyiben a gyermek tanulmányait betegsége, vagy fogyatékossága miatt magántanulóként folytatja. A gondozónő csak a gyermek gondozásával kapcsolatos feladatokat látja el a családban. Továbbá segítséget nyújt az ikergyermekek gondozásához, neveléséhez, valamint az egyedülálló szülő részére, amennyiben gyermeke nevelésében átmenetileg akadályoztatva van.

Feladatai közé tartozik a tájékoztatás a gyermeki illetve a szülői jogokról, kötelezettségekről, a gyermekjogi képviselő elérhetőségéről, a gyermekfelügyeletre vonatkozó házirendről. A szülővel kötött megállapodás szerinti a gyermek egyéni szükségleteihez igazodó gondozás, felügyelet, ápolás ellátása. A gyermek kisérése, egyik intézményből az otthonába. Fontos hogy együttműködjön más szakmák szakembereivel, (védőnők, háziorvos, gyermekjóléti központ, szolgáltató intézmény)

A vonatkozó jogszabályok betartása, információ szerzés. A jogszabályok szerinti gondozási napló vezetése, valamint a szolgáltatásért fizető személyi térítési díj beszedése.

A napközbeni gyermekfelügyelők szakmai munkájában elsősorban a segítő- támogató módszer kerül alkalmazásra.

Alapelvei

Önrendelkezés

A gyermek szülei gondozási- nevelési szokásait a házi gyermekfelügyeletet nyújtó maximálisan figyelembe veszi.

Részvétel

A szülő vegyen részt a gondozás- nevelés folyamatának kialakításában.

Érdekérvényesítési esélyek növelése

A szülők családi kompetenciájának erősítése, a nevelési szokásaik támogatása.

Eredményesség

Amennyiben a szülő. és gyermek elégedett a szolgáltatással.

A legkisebb beavatkozás elve

A gyermekvédelem minden szintjén, úgy kell tanácsot adni, hogy a szolgáltatást igénybe vevő helyett, és ellenében csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit.

A szolgáltatás részletes leírása

A napközbeni gyermekfelügyeletben résztvevők.

- Gyermek
- Szülő
- Az ellátást nyújtó intézmény
- Szolgáltatást nyújtó személyek

Napközbeni gyermekfelügyelet különösen az alábbi esetekben nyújtható:

- Az alapellátás keretében gyermekek napközbeni ellátásaként, napközbeni gyermekfelügyelet biztosítható 20 hetes kortól az általános iskolai tanulmányokat folytató, tanköteles korú gyermek ellátásában akadályozott szülő kérelmére.
- Fogyatékossága, vagy súlyos betegsége miatt, napközbeni ellátásban nem részesíthető gyermek számára.
- Nappali intézményben elhelyezett gyermek esetén, ha a nyitvatartási időn túl nem megoldható a felügyelete.
- Hosszabb ideig otthoni gondozásra szoruló gyermek esetén.
- Egyedülálló szülő gyermeknevelésben való átmeneti akadályoztatása esetén.
- Ikergyermekek gondozásának, nevelésének segítésére.

A napközbeni gyermekfelügyelő a gondozási tevékenységéről a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások gondozási térítési díjáról, és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló jogszabály szerinti gondozási naplót vezet.

Az ellátásba kerülés lépései:

- ellátás igénylése
- igényelt szolgáltatás elbírálása
- megállapodás megkötése
- ellátás nyújtása
- ellátás megszüntetése

Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módjai

Az intézményen belüli együttműködés a szolgáltatást nyújtó intézmény vezetőjével.

Más intézményekkel való együttműködés során (családgondozó, védőnői hálózat, stb.) esetfüggő megbeszélést folytathat, telefonon, vagy személyesen.

A szülőkkel való együttműködésben a napközbeni gyermekfelügyelet idejét, tartalmi kérdéseit a létrejövő szerződés szabályozza, valamint a házirend.

A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások köre, rendszeressége, valamint a szolgáltatás típusnak megfelelő gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellege, tartalma, módja.

A napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatás előnye, hogy a gyermeket otthoni biztonságot nyújtó környezetében látja el. A feladatellátás során a gondozó a szülővel egyeztetve tevékenykedik, betartva az alapvető szabályokat.

- az egyenlő bánásmód elve
- gondozás- nevelés egysége
- állandóság, rendszeresség
- a gyermek aktivitásának, önállóságának elve

A gyermek fejlettségének megfelelő játéktevékenység megszervezése, szabad levegőn való tartózkodás biztosítása. Feladatai közé tartozik, a nyugodt tanulás feltételének megteremtése.

Lábadozó gyermek ellátása, gyermek kisérése. Jogszabályok betartása, adminisztrációs munkák elvégzése.

A napközbeni gyermekfelügyelet gyakorisága szempontjából lehet

- mindennapos
- időszakos

Ideje szerint lehet egy vagy több órás (6 óra)

A napközbeni gyermekfelügyelet szervezete

A napközbeni gyermekfelügyeletet 3 fő szakképzett kolléganő látja el.

Az ellátás igénybevételének módja

- Önkéntes
- Írásbeli kérelem alapján

Az igénybevételhez szükséges igazolások:

- Kérelem a szolgáltatás igénybevételéhez
- Jövedelemigazolás
- Szakorvosi igazolás a gyermek egészségi állapotáról
- Értesítés a szolgáltatás igénybevételéről

- Megállapodás
- nyilvántartási adatlap
- gondozási napló
- gondozási órák havi összesítője
- számlatömb
- értesítés személyi térítési díj változásról
- méltányossági kérelem a személyi térítési díj csökkentésére
- értesítés a szolgáltatás megszűnéséről.

A kérelem benyújtása után családlátogatásra kerül sor, ahol tájékoztatást kapnak a szolgáltatásról, az ellátás tartalmáról, a házirendről, a fizetendő személyi térítési díjról. A szolgáltatás személyi térítési díja EMJV Közgyűlése önkormányzati rendeletben szabályozza, ellenőrzése 328/2011 (XII. 29) Korm. rend. alapján történik. A számla gondozók által vezetett napi, illetve összesített havi gondozási órák alapján készül el.

A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

A napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatásairól, tevékenységéről, a helyi segítő hálózatokkal való folyamatos kapcsolattartás szolgálja az információ áramlását. Mivel 2016-tól ez az ellátás a Semmelweis Bölcsődében kapott helyet, így jó alkalom arra, hogy a bölcsődébe járó gyermekek szülei is kapjanak információt a szolgáltatásról.

Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Az igénybevevők részére biztosítani kell az Alaptörvényben rögzített alapvető emberi jogok betartását, és érvényre juttatását. Az igénybevevőnek joga van a szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel a teljes körű ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete alapján a szolgáltatás igénybevételére. A szolgáltatás biztosítása során az egyenlő bánásmód követelményeit kell szem előtt tartani.

A napközbeni gyermekfelügyelő munkatársak tudomására jutott adatok és tények nyilvántartására, kezelésére az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény adatvédelmi rendelkezéseit kell alkalmazniuk.

A napközbeni gyermekfelügyeletet ellátó munkatársak, közalkalmazottként végzik a munkájukat, munkaköri leírás alapján. A jogok gyakorlásának és kötelezettségek

teljesítésének alapvető szabályait a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény, valamint az intézményi dokumentumok határozzák meg. A gondozók közfeladatot ellátó személynek minősülnek.

A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formája

A szolgáltatás ellátásához a megfelelő színvonalú biztosításához elsődleges célkitűzés a 15/ 1998. (IV. 30.) NM rendelet képesítési előírások betartása. A napközbeni gyermekfelügyelet munkatársai megfelelő szakmai regisztrációval rendelkeznek. 2016. évben a Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesület által meghirdetett továbbképzésen vettek részt a kolléganők, ahol a tanfolyamról szóló 29/ 2003. (IV. 30.) ESZCSM rendeletben foglaltaknak megfelelően került a Tanúsítvány, amely a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet alapján házi gyermekfelügyelet ellátására jogosít.

A napi eligazítások és megbeszélések lehetőséget biztosítanak a szakmai kérdésekben felmerülő nézetek megvitatásához.

12.3 Sószoba

A felújításnak köszönhetően kialakításra került az emeleten, egy olyan helyiség, egy sószoba, amely a gyermekek egészség megóvása érdekében készült. Jótékony hatással van a kisgyermekek immunrendszerének erősítésére, és a közösségi fertőzések csökkentésére. A kialakított „só homokozó”használatával a játék során a só szemcsék bejutnak a légzőszervekhez, ezáltal a hörgők öntisztulását segítik. A sóban lévő negatív ionok az idegrendszerre is jótékony hatással vannak. Ezen kívül a levegőbe jutva a só részecskék fertőtlenítő hatást váltanak ki. A napirendet úgy szervezzük, hogy minden gyermek hetente a beosztásnak megfelelően (alcsoportokban) alkalmanként 20 percet tudjon tartózkodni a sószobában a saját kisgyermeknevelője felügyeletében. Ezt a szolgáltatást a bölcsőde gyermekei térítésmentesen vehetik igénybe.

Eger, 2021.10.29.

Mirkovszki Anikó

Bölcsődevezető

13 Jogszabályi háttér

- az ENSZ Egyezmény a gyermek jogairól,

- az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,

- a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,

1998. évi LXXXIV. törvény. A családok támogatásáról,

37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi ellátásokról,

- 9/2000.(VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról,

- 369/2013. (X.24.) kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ás hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről,

- 328/2011. XII.29.) kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtónyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról,

Szakmai irányelvek, módszertani levele

- A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai módszertani levél (NRSZH, 2012.)

- Folyamatos napirend a bölcsődében. Módszertani levél. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp.1982

- Bölcsődei adaptáció. Módszertani levél. In: Előadások- közlemények dokumentumok.

Módszertani levelek, irányelvek. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp.1982

- Szülővel történő fokozatos bölcsődei beszoktatás. Kiegészítő módszertani útmutató a fokozatos beszoktatás c. módszertani levélhez. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 1982

- Útmutató a bölcsődei gondozónők családlátogatásához. Bölcsődék Országos Módszertani Intézete, Bp. 1982

Jelen Szakmai Program a Fenntartó jóváhagyásával lép életbe.

Perczéné Bocsi Orsolya
igazgató

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint Fenntartó jóváhagyta:

Mirkóczki Ádám
Eger Megyei Jogú Város polgármestere